

Başvuru Numarası : 2024/2311
Toplantı Tarihi/Sayısı : 08.04.2025/52
Karar Numarası : 2025/209
Başvuran : K.D.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, devlet memurluğundan çıkarılan başvuranın görevine dönme talebinin kabul edilmemesi nedeniyle ayrımcılığa uğradığı iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Hakkari Yüksekova Adliyesinde ... olarak görev yapmakta iken Adalet Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu'nun 19/1/2023 tarihli ve ... sayılı kararı ile 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "*Disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller*" başlıklı 125/E-(g) maddesi uyarınca devlet memurluğundan çıkarıldığını ve bu karara karşı yargı yoluna başvurduğunu, Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesi'nin 29/3/2024 tarihli ve ... E. ... K. sayılı kararı ile hakkında "*İstinaf başvurusunun kabulüne, dava konusu işlemin iptaline, işlem nedeniyle yoksun kaldığı tüm mali ve özlük haklarının işlem hiç tesis edilmemiş olsaydı normalde ödenmesi gereken tarihlerden itibaren hesaplanacak yasal faizleriyle birlikte idarece davacıya ödenmesine*" şeklinde karar verildiğini, bu karar üzerine memurluğa dönmek için Adalet Bakanlığına başvurduğunu ancak Adalet Bakanlığı'nın 21/8/2024 tarihli cevabında emekli olduğundan bahisle göreve başlatılmadığını, Adalet Bakanlığı'nın başka bir personel hakkında 24/1/2018 tarihli ve ... sayılı yazısı ile Devlet Personel Başkanlığına yazı yazdığını, Devlet Personel Başkanlığı'nın 16/2/2018 tarihli ve ... sayılı yazısı ile cevap verdiğini ve verilen cevapta; "*695 sayılı KHK Hükümlerinin kamu görevine iade edilen kişiler bakımından tüm hüküm ve sonuçlarıyla birlikte ilgili kanun hükmünde kararnamenin yayını tarihinden geçerli olmak üzere ortadan kalkmış sayılacağına mezkûr Kanun Hükmünde Kararname ile hüküm altına alınmış olması sebebiyle kamu görevinden çıkarılan ilgililer hakkında kamu görevinden hiç çıkarılmamış gibi işlem tesis edilmesi gerektiğinin, 695 sayılı KHK doğrultusunda ilgilinin emeklilik işlemlerinin iptal edilerek göreve başlatılma talebinin Bakanlıkça kabulünün mümkün bulunduğu, 190 sayılı KHK Ek 7'nci Md, 657 sayılı Kanun'un 59 ve 92'nci maddeleri uyarınca yapılacak açıktan atamaları düzenlemesi ve 695 sayılı KHK ile kamu görevine iade edilen kişiler hakkında kamu*

görevinden hiç çıkarılmamış gibi işlem tesis edilecek olması sebebiyle açıktan atama izni alınmasına gerek olmadığı” hususunun ifade edildiğini, başka bir personel hakkında yazı yazılarak göreve başlatılıp başlatılmayacağı hususu sorulmasına rağmen kendisi hakkında göreve başlatılmayacağının belirtilmesinin ayrımcılığa neden olduğunu iddia etmekte ve mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Amaç ve kapsam” başlıklı 1’inci maddesi şöyledir:

“Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.”

4. 6701 sayılı Kanun’un “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” başlıklı 3’üncü maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(...)”

5. 6701 sayılı Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısımları şöyledir:

“(1) Kurumun görevleri şunlardır: (...) f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. (...) i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. (...)”

6. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinin zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)”

(9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Başvurunun konusu” başlıklı 31’inci maddesi şöyledir:

“(1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri, başvurunun konusunu oluşturur.”

8. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir.”

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Başvuru; devlet memurluğundan çıkarılan başvuranın görevine dönme talebinin Mahkeme kararına rağmen kabul edilmemesi nedeniyle ayrımcılığa uğradığı iddiasına ilişkindir.

13. 6701 sayılı Kanun'da cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller, Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

14. Başvuranın dilekçesi, yukarıda açıklanan gerekçeler ve anılan mevzuat ile birlikte incelendiğinde; başvuruya konu iddianın 6701 sayılı Kanunda yer alan ayrımcılık temellerinden birine dayandırılmaması ve yapılan inceleme ve araştırmada da herhangi bir ayrımcılık temelinin tespit edilememesi sebebiyle Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu sebeple kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

8/4/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye